

финльяндийаште.

(Роста) 8/5. Финльяндийаше купец—лак Советской России дэнэ договорым иштэйт кут миллион ирон шортын турдай турдай сельско хозяйственний машна—влакым Российской лан ужалаш.

Грузийаште.

(Роста) 9/5. Грузийа дэнэ Советской России договорым подпишвательтэйт, ту договор дэнэ Грузийа Российской ойралтийн.

Росийаште.

(Роста) 8-5. Саратовыкэ паракод—влак нэфтым кондэн шуктышт.

Мари коммунист-влак тарванэнйт.

ОЗАН, 25-5. Краснококшайский уйзэт, Моркинский волостышто ильшэ мари коммунист-влак арны вуйш юрк суботни манна пашам нил час ышташ, постановльзэннийам (чунчал мутым) ылтийт.

Сүйас рэспублика нергэн.

Сүйас Рэспубликан пашажим ончык колташ, Сүйас Рэспубликам почмо нергэн уло пашажимбролаташ Совет Народных Комиссаров комиссийам ыштэн. Ту комиссияцэ тыганьёй болташ—влак цурэнт. Сталин, Камзин, Прэобразжеский, Владимирский, Султан-Гальзэй, Салит-Галийэв. Комиссийалан шудалтын арны коллаште Сүйас Рэспубликан пройектшем кэллиштарэн СОВИАРКОМЫШКО ончал шуши. Тыгань узвр Алагогашкэ 8 майшти радио тэлъэграф дэнэ толь.

МАРИ КОКЛА ГЫЧ.

Рвээ—влак погынымаш.

Элнэтш 22 апрэльштэ Корак—йал, Куркы—починган. Грах волость—влактычи 14 ишаш гыч 23 ий марта мари, одо ўдэр, рвээ—влак погынымаш лийэ. Сэда погынымашым ыштам М. Т. Тэрентийевлан шуалт. Тыгань мари, одо ўдэр, рвээ—влакын канашэн шинчмышиг ўмурешат лийн огыт ильяш, алэ мо юнэн шинчымэ годым, кумыл тодылалтэн. Нымом ўждымо колдымо йандар чонан, ысын эзэ падраш—влак гань юшкарэн колыштын, ойзэн шинчнат. Ойлымышт шагал, шукорак колыштыт. Огыт ойло, манин күзэ вурсээ? Тудо—влак тыгань эшам пашам пэрвой ужнытес! Пашам шуак ышт ыштэ гынат, мынын чончизм ўмуреш мондымыаш шалылык кодо. Ик ой дэнэ, тату лийаш корно почмо тыдэ: иктым вэсэм палэн, ойгэжим ийбэртымашыжым ужашлэн, чыла яйнымат шкэ гань эйбратэн илаш тунэмаш туналмэ тыдэ. Иктым вэсэмжим ийжижко ўмурат огыт уж ильэ, огыт шинчэ ильэ. Тээвэйнэ ожно вигак шинчидымэ ийнжим, индээлэн кориц палэн, ойган годим иктыжлан вэсэмжлан полишэн кэртэй: сэрэн шущыланэн киймэ годымат ваш лийн палласон кэртэй. Тыгань поро паша лиймэ годым түрлэжимат чонэт куанэн шинча Тэгак түгэ лийш гын цэш сай ийш ильэ.

Шолгым.

Тунэммэ паша.

Первой майшти Алагогаштэ олашт. Институт Народного Прэсвещений манин куго школ поччилто, Озан, Въятка, Йо, Пэрэм губерниадтэ ильшэ тигыдэ колых-

лан тунэмаш пурал лийэш. Инсти 5° отдельзний влак лийшт: 1) под дошкольников—дээтский сатыштэ ту, туши—влакым туныктэн луктыт, 2) подготовка школьных работников 1 ступень, пэрвой ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 3) подготовка школьных работников 2 ступени—второй ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 4) подготовка инструкторов по трудовым процессам—школыши туныктыши—влак пашаштим төрлолатши лийэн—влакы туныктэн луктыт, 5) подготовка виншкольников—школдэч вара туныктыши—влакым тунык тэн луктыт. Институтыши нил ий тунэмшт. Тунэмаш тэнэй пэрвой сэнтэй абр гыч түгэлт. Институтыши тунэмаш 16 ишаш гыч туналын кугораклак пурэн кэртэй. Второй ступеннышм кыдалаш школын пытамэ монгол пурал лийэш. Мари родо—влак Институтыши пурал шонышо—влак кизытак ирошиныям Отдэл Образования лум дэнэ сэрэн колтыза.

Мари Пёлэм

Волгыдо ильшыши лэксаш вэрч.

Тэнэй 25 майшти Озан олаштэ тигыдэ колыхин туныктыши—влакын туберинский погынымаш лийэш. Ты погынымашкэ мари, одо, сүас, чуваш, крецэн туныктыши—влак погынат. Алабога уйзэдгичин нил мари колталтэн.

Алабога. 4-5 Тээлээ туныктымом тыгань эшгэтийшэ чарат: 1 ступенныштэ майшт 15-тэ чарнат, 2 ступенныштэ Ийнчын 1-тэ чарнат.

Мари ончык кайа.

Тэнэй ЧАРЛА олаштэ (Краснококшайскэ) Мари Биэшкольный курс лийэш. Курсийтэ нил тыйшэ тунэмман. Курс шүдэй эйлан шталтэн, Алабуга уйзэдгич 8 ийн мийэн кэртэй. Тунэмаш майшт 15 туналт. Курсийко двуухласийн школын, начальный школын шытаршат мийэн кэртэй. Тунэмаш курсийко мийшэ лийэн—влаклан стишийдийя шуалт. Твэчийн мийаш Алабога Уездный Отдэл Народного Образования гычын корицлан окса пуралт. Мийаш лийэн—влак виншэрэл Алабогашкэ Мари Пёлэмшиэ тольши.

Мари Пёлэм

Ийбэртымашт паша.

22 апрельшти Элнэтшти мари, одо ўдэр рвээ погынымаш лийэ. Погынымаш дэч вара спектакль лийэ. Шайндышт „ПОРАН“ манимэ мари шийэскам, „КРЫСА“ манимэ руш шийэскам. Вараажим концертнийэ отдельзний лийэ. Түрлээ мари муру—влакым мурбашт. Спектакльдэч вара түрлээ мари модыши—влакым модыч.

25 апрельшти Алагогаштэ тигыдэ колыхин ўдэр рвээ влакын уйзэднаийа конференцийашт лийэ. Конференцийа дэч вэра одо, руш спектакль лийэ. Түрлээ юл гыч тольши, түрлээ лиймэ дэн ойльши, рвээ колыхин куанэн шкэ, рвээ пашашт ончийн каймышилан шаланэн кайбышт, тайш шуко ойльши.

Тэгакырак тыгань эшгэтийш—влакым пытэйдэйт гын цэш куго пайдашт лийэш. Кизыт вийлатыш—влак, нойат гын рвээ колыхин күшкэн шубын вийланы түглакым вашшалтэн кэртэй.

Изынъяжак куго паша лан йамделалтши лийэн пашажим чотырдэмдэн кэртэй.

Шигэн

лан тунэмаш пурал лийэш. Инсти 5° отдельзний влак лийшт: 1) под дошкольников—дээтский сатыштэ ту, туши—влакым туныктэн луктыт, 2) подготовка школьных работников 1 ступень, пэрвой ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 3) подготовка школьных работников 2 ступени—второй ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 4) подготовка инструкторов по трудовым процессам—школыши туныктыши—влак пашаштим төрлолатши лийэн—влакы туныктэн луктыт, 5) подготовка виншкольников—школдэч вара туныктыши—влакым тунык тэн луктыт. Институтыши нил ий тунэмшт. Тунэмаш тэнэй пэрвой сэнтэй абр гыч түгэлт. Институтыши тунэмаш 16 ишаш гыч туналын кугораклак пурэн кэртэй. Второй ступеннышм кыдалаш школын пытамэ монгол пурал лийэш. Мари родо—влак Институтыши пурал шонышо—влак кизытак ирошиныям Отдэл Образования лум дэнэ сэрэн колтыза.

Мари Пёлэм

МАРИ МУТ.

В. М. Васильевлан (влак муро).

Күшүчийнат—күшүчийн йүсэй чог

Ший—шортын гань шулдирж

Улан вуйжим рүзмийн ишанан

Кава помыш йүкши дэн йо

Онтэй гань эйкши, пор

Малэн кийшэ колыхим пом

Омбел дэнэ кэнэта йужижтыж

“Мо тыганьэ”, манилдэн брмалг

Илэн—толын, йонгэжалтын ольян

Шинч гычын шэм чора вэлалтэ;

Биндэ волгыдым раш ужин, мо

Пуналт иймээ йылмийжэ рончалта,

Күшүчийнат юлгэжэн, йүсэй чог

тэн

Ноймийжимат ок шинчэ ийбэртэн;

Чыла мари колыхин порхжим умлан,

Кадырлалза лүмжим поро мут дэн.

“Сэсэм”

Ушнымаште вий.

Алагогаштэ тигыдэ колыхин ўдэр рвээ влакын уйзэднаийа конференцийашт лийэ. Погынымаш дэч вара спектакль лийэ. Шайндышт „ПОРАН“ манимэ мари шийэскам, „КРЫСА“ манимэ руш шийэскам. Вараажим концертнийэ отдельзний лийэ. Түрлээ мари муру—влакым мурбашт. Спектакльдэч вара түрлээ мари модыши—влакым модыч.

25 апрельшти Алагогаштэ тигыдэ колыхин ўдэр рвээ влакын уйзэднаийа конференцийашт лийэ. Конференцийа дэч вэра одо, руш спектакль лийэ. Түрлээ юл гыч тольши, түрлээ лиймэ дэн ойльши, рвээ колыхин куанэн шкэ, рвээ пашашт ончийн каймышилан шаланэн кайбышт, тайш шуко ойльши.

Тэгакырак тыгань эшгэтийш—влакым пытэйдэйт гын цэш куго пайдашт лийэш. Кизыт вийлатыш—влак, нойат гын рвээ колыхин күшкэн шубын вийланы түглакым вашшалтэн кэртэй.

Изынъяжак куго паша лан йамделалтши лийэн пашажим чотырдэмдэн кэртэй.

Шигэн

лан тунэмаш пурал лийэш. Инсти 5° отдельзний влак лийшт: 1) под дошкольников—дээтский сатыштэ ту, туши—влакым туныктэн луктыт, 2) подготовка школьных работников 1 ступень, пэрвой ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 3) подготовка школьных работников 2 ступени—второй ступенныштэ туныктыши—влакым туныктэн луктыт, 4) подготовка инструкторов по трудовым процессам—школыши туныктыши—влак пашаштим төрлолатши лийэн—влакы туныктэн луктыт, 5) подготовка виншкольников—школдэч вара туныктыши—влакым тунык тэн луктыт. Институтыши нил ий тунэмшт. Тунэмаш тэнэй пэрвой сэнтэй абр гыч түгэлт. Институтыши тунэмаш 16 ишаш гыч туналын кугораклак пурэн кэртэй. Второй ступеннышм кыдалаш школын пытамэ монгол пурал лийэш. Мари родо—влак Институтыши пурал шонышо—влак кизытак ирошиныям Отдэл Образования лум дэнэ сэрэн колтыза.

Мари Пёлэм

ШИХ

Тувэмши, туйши,

Йал юлланга иль

ши—влак брэнтэгэ

“Тул” газэтийн рэдэвчи

Сарыза, күзэ тэ илэдэ,

власти изнгэдэмэш, би Соб

тын кэшижэтийнээж, күзэ цы

лэгээн мари колыхим ончын болтак

иши, түрлийн туралын вийгээ сарыза

Кагазын цэл мөгжрэлийн гына сарыза,

вэс мөгжрээ эрэ (чистын) кодуулжазин

жок мөгжрээ с рымын савийнтийн огээн тийн.

Сарма газарзанга шинэдэнэ дээрэдээ сарыза

Сай, мотор колынтаран сэрээ эзэнэ

жлан охса тулалтэн.

Редакций